

indgaa til Ministeriet med Andragende om Forhøjelse af den Kommunes tilstaaede Staldrumsgodtgjørelse. Som Følge heraf blev under 12. Avg. tilskrevet Stiftamtet saaledes:

„I Skrivelse til Aarhus Stiftamthus af 13. Maj d. A. har Indenrigsministeriet meddelt at have bevirket, at saavel Kvartergodtgjørelsen til Underofficerer og Ligestillede fra 1. Jan. d. A. er bleven forhøjet, som ogsaa at Menigskvarterer, for saa vidt disse leveres med Enmandssenge, herefter betales med en til de virkelige Priser mere svarende Betaling.

Det staar tilbage ogsaa at søge Erstatningen for afgivne Staldrumspladser forhøjet saaledes, at de med Rytteri belagte Kommuner ikke derved lide uforholdsmæssige Tab.

Allerede længe er her i Kommunen følt Trang til en saadan Forhøjelse, og det er kun de hidtil afgivne Staldes flette Bestaffenhed, som, i Forening med en stærk Fordeling, har bevirket, at Krav paa en Forhøjelse ikke ere blevene lydeligere. Men efter at Kommunen selv nu har paataget sig at tilvejebringe fuldstændig gode og hensigtsmæssigt indrettede Stalde, er det klart, at Kommunens Tab ogsaa maa blive saa meget større, hvis en Forhøjelse ikke meget snart indtræder, og man tillader sig derfor at andrage paa, at den hidtil normerede Godtgjørelse af 2 Kr. maanedlig fra 1. Jan. 1877 forhøjes til 3 Kr. maanedlig.“

Modet den 17. August.

^{256/74}. Man vedtog og underskrev en Skrivelse til Stiftamtet angaaende Afsløsning af Afgiften efter Forordn. 18. Oktbr. 1811, saa lydende:

„Indenrigsministeriets Skrivelse a 1. Decbr. 1874, meddelt Byraadet ved Stiftamthusets Skrivelse af 15. f. M., og om hvis Besvarelse er erindret under 14. Avg. f. A. og 25. April d. A., har givet Byraadet Anledning til forskjellige Overvejelser og Forhandlinger, der have forsinket den forlangte Erklærings Afgivelse.

Vi skulle nu tillade os at udtale Følgende:

Det er nærmere udviklet i Ministeriets Skrivelser til Stiftamthuset, resp. af 5. Avg. 1873 og 1. Decbr. 1874, hvorledes Forordn. af 18. Oktbr. 1811 stjælnet mellem dem af Kjøbstadens i privat Eje værende Jorder, som ere udskiftede til Grundene, og dem, som ikke ere det. Hvad de første angaar, blev det allerede

i Byraadets Erklæring af 9 Oktober 1873 udtalt, at her ikke svares nogen Afgift af saadanne Jorder, og dette er rigtigt, men støtter sig i alt Fald for Aarhus Kjøbstads Vedkommende til en særlig Bestemmelse. Før Udskiftningen i 1840—42 henhørte nemlig den største Del af Byens Jorder til Byens Gaarde (Gaardavlingerne) og for saa vidt kunde det have syntes rigtigt ved Udskiftningen at henlægge de udstyffede Jorder til Gaardene, ikke til Ejerne; men da Gaardavlingerne længe, førend Forord. 18. Oktober 1811 udkom, i Genhold til et Reskript af 26. Marts 1756 (fr. Hoffmanns Fundatser Tom. III, Pag. 195) her havde været Gjenstand for fri Overdragelse særskilt fra Grundene til indenbys Mand, forbød Byens Bide og Vedtægt af 1761 og saa kun Afhændelse til udenbys Mand, og da Bestemmelserne i Forord. 18. Oktober 1811, § 4—6 saaledes allerede før Udskiftningen i 1840—42 ikke ere bragte til Anvendelse her, er det formentlig i sin Orden, at de heller ikke ere ansete anvendelige ved Udskiftningen.

Der kan saaledes for Aarhus Bys Vedkommende ifkun være Tale om Afgiften efter Forord. 18 Oktober 1811, for saa vidt Byens i privat Eje værende Jorder ere gaaede over i eller med Tiden ville komme til at gaa over i udenbys Mands Eje. Ved udenbys Mand forstaa vi den, der paa Grund af, at han ikke har fast Ophold i Kommunen eller paa dens Grund, ikke svarer Formue- og Lejlighedsstat til Kommunen.

Hvad disse Jorder angaar, da har Byraadet først været enigt i, at de, hvad enten de ejes eller drives af udenbys Mand, under ingen Omstændigheder bør stilles fra Byen, men bestandig være skattepligtige til denne; men man erkjender Ønskeligheden af, at Afgiften efter Forord. 18. Oktober 1811 afløses enten med en bestemt aarlig Afgift i Penge eller med en indbetalt Kapital, saa at samtlige Jorder herefter frit kunne overgaa til at ejes og drives af udenbys saavel som indenbys Mand, idet vi ikke længere kunne lægge samme Bægt, som tidligere er blevet lagt, paa, at Avlingen føres til Byen. For saa vidt disse Jorder imidlertid endnu ikke ere overgaaede i udenbys Mands Eje, bør det bemærkes, at de, samtlige beliggende nord for Byen, dog ligge meget forskjelligt i Værdi for at kunne ejes og drives af udenbys Mand, og vi havde derfor ikke troet, at nogen af de nu værende indenbys Ejere uden som Undtagelse vilde indlade sig paa at give Kommunen nogen Afsløsnings- eller Affindelsessum blot for det mulige Tilfælde, at han kunde sælge eller bort-

forpagte sin Jord fordelagtigere til udenbys end til indenbys Mand, eller selv muligen kunde faa i Sinde at bosætte sig uden for Kommunen og vedblivende drive sin Jord paa Kommunens Grund. Vi have derfor heller ikke troet det nyttigt at træde i Forhandling med disse indenbys Ejere, hvorimod vi anse det for tilstrækkeligt at aabne dem Udgang til Afløsning af Afgiften efter Forord. 18. Oktober 1811, naar dens Forudsætning indtræder, paa samme Vilkaar, som nu fastsættes for dem, der, skjønt udenbys, eje og drive Dele af Jorder, der henhøre under Kommunen.

Med Hensyn til disse Jorder har man troet at kunne opstille som almindelig Regel:

- a. at Jorder, der ere overgaaede i indenbys Mands Eje, skulle i Stedet for Afgiften + Rekognitionen efter Forord. 18. Oktober 1811 § 7 erlægge en Afgift af 2 Skp. Byg pr. Tønde Land = 3 Kr. pr. Tønde Land, med Ret for Ejeren til at afløse Afgiften med det 20 dobbelte eller 60 Kr. pr. Tønde Land.;
- b. at samme Afgift med samme Afsløsningsret skal svares af af enhver Jordlod, der herefter overgaar i udenbys Mands Eje;
- c. at Afgiften, eventuelt Afsløsningssummen, perpetueres som Jordskyld eller Afgift til Jorddrotten (Kommunen) i Jorden, uopfigelig fra Kommunens Side, men saaledes at Ejeren til enhver Terminstid kan indbetale Afsløsningssummen til Kæmnerkassen efter $\frac{1}{2}$ Aars forudgaaende Varsel. Forbliver Ejeren ved Afgiftens + Rekognitionens Fikering, indbetales Halvdelen deraf i hver Termin i Kæmnerkassen; vælger han at lade Afsløsningssummen perpetuere i Jorden, forrentes Beløbet med 5 pCt., der halvaarlig indbetales i Terminstiderne til Kæmnerkassen;
- d. at Jorderne, naar en af fornævnte Afgjørelsesmaader er stipuleret, kunne ejes og drives af saavel udenbys som indenbys Mand, uanset Bestemmelserne i Forord. 18. Oktober 1811, Kfr. Rancell. Pl. 15. Juli 1831.

Paa Grundlag af disse Bestemmelser besluttede Byraadet gennem et Udvalg at træde i Forhandling med de nuværende udenbys Ejere af Kommunens Jorder. Disse vare først de i Byraadets Skrivelse af 9. Oktober 1873 nævnte:

1. Ejeren af Jordlod Nr. 69 paa $15\frac{1}{4}\frac{2}{3}\frac{3}{4}$ Tdr. Land, der ejes og drives af Ejeren af Bestereng i Tilst Sogn, Hasle Herred, og

2. Ejeren af Jordlod Nr. 52 paa 131 $\frac{1}{4}$ Tdr. Land, der ejes og drives af Proprietær J. S. Faurischou i Brendstrup, Tilst Sogn, Hasle Herred, der begge ere indgaaede paa en Af-
løsning af Afgiften med 3 Kr. pr. Td. Land for de nævnte
Jordlodders Bedkommende. Men ved at gjenneemgaa Ejendomsforholdene paa Byens Jorder fandtes det, at
3. Ejeren af Matr. Nr. 2, Holmstrupgaard, i Brabrand Sogn, af Hartkorn 1 Td. 1 Fdkr. 2 Alb., c. 8 $\frac{1}{8}$ Td. Land, og
4. Ejeren af Matr. Nr. 2 af Bestereng i Tilst Sogn, af Hartkorn 2 Tdr. 1 Fdkr. 2 Alb., c. 16 $\frac{1}{4}$ Tdr. Land, der ifølge vedlagte Indenrigsministeriets Skrivelse af 1. Decbr. 1871 ere pligtige til at svare Kommuneskat af bemeldte Jordlodder som henhørende til Aarhus Kjøbstads Markjorder, formentlig ogsaa maatte være pligtige til at svare Afgiften efter Forord. 18. Oktober 1811, idet man her ikke var bekendt med nogen særlig Grund for disse Ejendomme til Fritagelse derfor. Man traadte derfor i Forhandling med Ejerne af disse Jordlodder, resp. Proprietær M. H. Petersen paa Holmstrupgaard og Proprietær J. S. Faurischou i Brendstrup, og disse erklærede sig ogsaa under 18. og 20. Maj d. A. villige til at indgaa paa den foreslaaede Overenskomst efter foranførte Regler, dog under Forbehold af deres Ret til at gjøre Sagen afhængig af Domstolenes Kjendelse, saafremt det senere oplystes, at Kjøbstadens Fordring var ulovmedholdelig. Men da det derefter kom til Forhandling om, for hvor lang Tid tilbage Afgiften skulde svares, og Byraadet i sit Møde den 2 Juni d. A. vedtog ikke at afkræve dem den omhandlede Afgift for længere Tid tilbage end 1875, under Forudsætning af, at de Reservationer, de havde knyttet til deres Tiltrædelse af Overenskomsten, bortfaldt, saa at Afgiften fremtidig svaredes uomtvistet, grebe de Lejligheden til igjen at frasalde deres Tilbud. Byraadet har derefter under 24. f. M. besluttet at lade Afgiften efter Forord. 18. Oktober 1811 for Aaret 1875 udpante hos de Bedkommende.

Forhandlingerne om Afgiften, hvortil Indenrigsministeriet opfordrer i sin Skrivelse af 1. December 1874, kunne saaledes kun anses for at være tilendebragte for de 2 førstnævnte udenbys Ejeres Bedkommende, for hvilke Forholdet er uomtvistet. Men da man er naaet saa vidt, som Sagen lader sig føre for det første, og der maaske kan hengaa Aar, inden Sagen kan tilendebringes for de 2 sidstnævnte Ejeres Bed-

kommande, og da endelig disse støtte deres Bægring ved at indgaa paa den foreslaaede Overenskomst ikke paa dennes for store Fordringer, men paa en Tvivl om, hvorvidt de overhovedet ere afgiftspligtige, saa tillader man sig at indstille, at Indenrigsministeriet vil stadfæste de foranførte Bestemmelser for de 2 førnævnte Ejeres Vedkommende og som Grundlag for fremtidige Overenskomster til Afløsning af Afgifter efter Forord. 18. Oktober 1811."

(Se Mødet 2. Novbr.)

— Ifølge Andragende fra Byraadsmedlem, Strømpesabrikant R. Christiansen fritog man ham for at være Medlem af Ligningskommissionen. (I Byraadets Møde d. 6. Sept. meddeltes, at ved Valget d. 4. Septbr. af den hviitbestrættede Bælgerklasse var Sadelmager Halling bleven valgt i Stedet for Christiansen.)

¹⁹⁹/₇₅. Havneudvalget forelægger Forhandlingerne med Entreprenøren om Afslutning af Havnebygningerne. En Udskrift af Havneudvalgets Forhandlingsprotokol for Mødet d. 16. Avg. indholder bl. A. følgende Indstilling:

„Under de foreliggende Omstændigheder afsluttede man, i Forventning af Byraadets Approbation, følgende Overenskomst med Entreprenøren:

1. Havneudvalget indstiller, at der godtgøres Entreprenøren efter hans Regning af 15. Juli d. A. for Extraarbejder henhørende til Kontrakten af 6. Maj 1873 = 6111 Kroner 87 Ore, hvorhos alle de Forbehold imod Overtagelsen af de første 400 Fod af den nye Mole, som Byraadet tidligere har gjort, frafaldes, saa at han kan faa Restbeløbet for denne Del af Molen udbetalt, dog under Forbehold af Kantonistens Garanti for Vedligeholdelsen i et Aar, fra Dags Dato at regne.
2. Entreprenør Sørensen forhøjer sit Tilbud om Afkortning for den bortfaldne Mole-Strækning til 15,000 Kroner, hvorhos han forpligter sig til at aflevere:
 - A. samtlige tiloversblevne Beton=Bløkke,
 - B. 2 Stk. Fortøjnings=Sten,
 - C. ca. 252 løbende Fod Granitsten,
 - D. ca. 430 løbende Fod ¹⁰/₁₀ Tom. Fyrretømmer til 126 løbende Fod Friholderværk.

Det Rundtømmer, som er tilovers, overlades Entreprenøren til Brug, mod at han ved Overtagelsen af Molen afleverer, hvad der til den Tid maatte være tilovers.

Med Hensyn til det, efter Kammerraad Reimers's Forslag af 29. f. M. om det forandrede Mølehoved, indgivne Tilbud paa Priiser blev det efter afholdt Beregning vedtaget at indstille til Byraadet, at den foreslaaede Forandring foretages, og at Entreprenøren, foruden at erholde det fornødne Antal Beton-Blokke og de i forrige Post omhandlede Dæksten til Disposition, udbetales 10,000 Kroner i Tillægs-Bevilling.

Entreprenøren lovede efter nærmere Forslag fra Herr Kammerraad Reimers at anbringe uden særskilt Betaling en Nedgangs-Trappe i Nærheden af Mølehovedet samt 4 Stk. galvaniserede Fortøjnings-Ringe."

Byraadet approberede de af Udvalget indstillede Overenskomst-punkter. (Se Mødet 21 Septbr.)

¹⁶⁸/₇₆. Man vedtog at indsende til Ministeriet en fra Markudvalget modtagen Beretning om Kreaturtællingen d. 17 Juli d. A. og om Udsædens Størrelse. (Se Tillægget.)

²⁰¹/₇₆. Efter Indstilling fra Udvalget for Fattigvæsenet vedtog Byraadet at ansætte Overhornblæser C. B. Mogenssen af 20. Bataillon som Inspektør ved Fattiggaarden, fra 1. Oktober at regne, under Forudsætning af, at han inden den Tid godtgjør at have faaet Afked af Militæretaten med Pension.

(I Mødet d. 14. Septbr. meddeltes, at Mogenssen var bleven afskediget med Pension som Militær, hvorfor Byraadet stadfæstede hans Beskikkelse som Inspektør.)

Modet den 31. August.

⁴/₇₄. Der meddeltes en Skrivelse fra Stiftamtet af 25. Avgust angaaende Aarhus Møllestrifts Deltagelse i Byens Udgifter til Brandvæsenet, saa lydende:

„I Anledning af Byraadets Begjæring af 3. Febr. d. A. om Fastsættelse af Aarhus Mølles Bidrag til Kjøbstadens Brandvæsensudgifter efter Lov 21. Marts 1873 § 39 og Justitsministeriets Skrivelse af 24. Decbr. 1875 har jeg indhentet en Erklæring fra Lodsejerne i Landdistriktet og derefter i Mødet d. 23. d. M. forelagt Sagen for Aarhus Amtsråd, som maatte billige, at Bidraget bestemmes efter Forholdet mellem Byens Bygningers og Landdistriktets Bygningers Assurance, og at dette Forhold kan fastsættes for 3 Aar ad Gangen. Hvilket jeg ikke undlader tjenstlig at meddele."